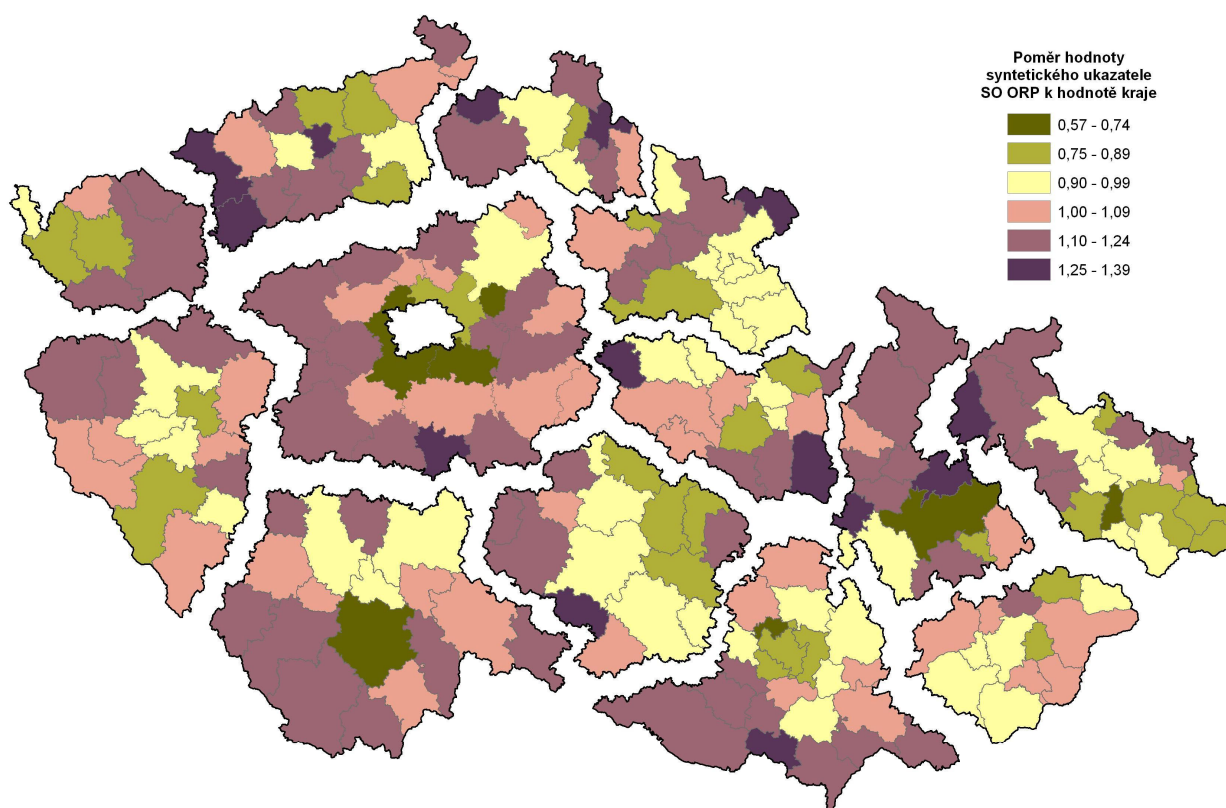


2.2 Rozdíly v postavení správních obvodů ORP v rámci jednotlivých krajů

Tato kapitola vychází ze stanovení vnitroregionálních rozdílů v rámci každého kraje zvlášť. Minima a maxima byla stanovena z největší a nejmenší hodnoty daného kraje; odlehlé hodnoty byly ponechány bez úprav. Pro vzájemné porovnání intenzity vnitroregionálních rozdílů byly pak hodnoty jednotlivých SO ORP v rámci kraje poměřeny k souhrnnému ukazateli za daný kraj (ten získal hodnotu 1). Čím více se poměr hodnoty syntetického ukazatele za daný SO ORP odchyloje pod hodnotu souhrnného ukazatele kraje rovnou jedné, tím je postavení tohoto správního obvodu lepší. V kapitole 2.3 je na základě směrodatné odchylky porovnána intenzita vnitroregionálních rozdílů podle obou použitých metod hodnocení, tj. v rámci celé ČR a z pohledu jednotlivých krajů.

2.2.1 DEMOGRAFICKÉ PROSTŘEDÍ, SÍDELNÍ STRUKTURA

Ktg. 2.2.1 Postavení správních obvodů ORP v letech 2001 – 2005: **Demografické prostředí, sídelní struktura** (z pohledu jednotlivých krajů)



Z pohledu jednotlivých krajů se hodnota syntetického ukazatele pro **demografické prostředí a sídelní strukturu** nejlépe hodnoceného správního obvodu odchylovala od syntetického ukazatele kraje v rozsahu větším než 25 % u šesti krajů, a to nejvíce ve Středočeském kraji (43 %), Olomouckém kraji (32 %), Jihomoravském a Jihočeském kraji (shodně o 29 %). Odchylka hodnoty syntetického ukazatele nejhůře hodnoceného správního obvodu od výsledku kraje o více než 25 % byla zjištěna u 9 krajů. Největší rozdíl byl zaznamenán v Olomouckém kraji (39 % nad krajskou hodnotou), Libereckém (38 %) a kraji Vysočina (36 %).

Porovnáním jednotlivých hodnot všech 205 **správních obvodů** ORP jsme zjistili, že největší pozitivní odchylku od krajské hodnoty o více než 25 % mělo dvacet správních obvodů, z nich první v pořadí byly správní obvody Černošice (43 % pod krajským výsledkem) a Říčany (32 %) ze Středočeského kraje. Z této dvacítky bylo pět SO ORP s krajským městem (Olomouc, České Budějovice, Brno, Plzeň a Ústí nad Labem). Zaostávajících správních obvodů s hodnotou o více než 25 % nad úroveň kraje bylo zjištěno celkem 14, v nichž nejvyšší hodnotu syntetického ukazatele vztahenou k hodnotě souhrnného ukazatele kraje jsme zaznamenali v SO ORP Konice v Olomouckém kraji, Tanvald v Libereckém kraji a Telč v kraji Vysočina.

Nejmenší rozdíl mezi správními obvody s minimální a maximální odchylkou byl ve vztahu k hodnotě kraje zjištěn v kraji Zlínském (SO ORP Vizovice oproti SO ORP Bystřice pod Hostýnem), následují kraje Plzeňský a Karlovarský. **Nejhomogennější** z hlediska velikosti směrodatné odchylky se jeví opět kraj Zlínský, dále

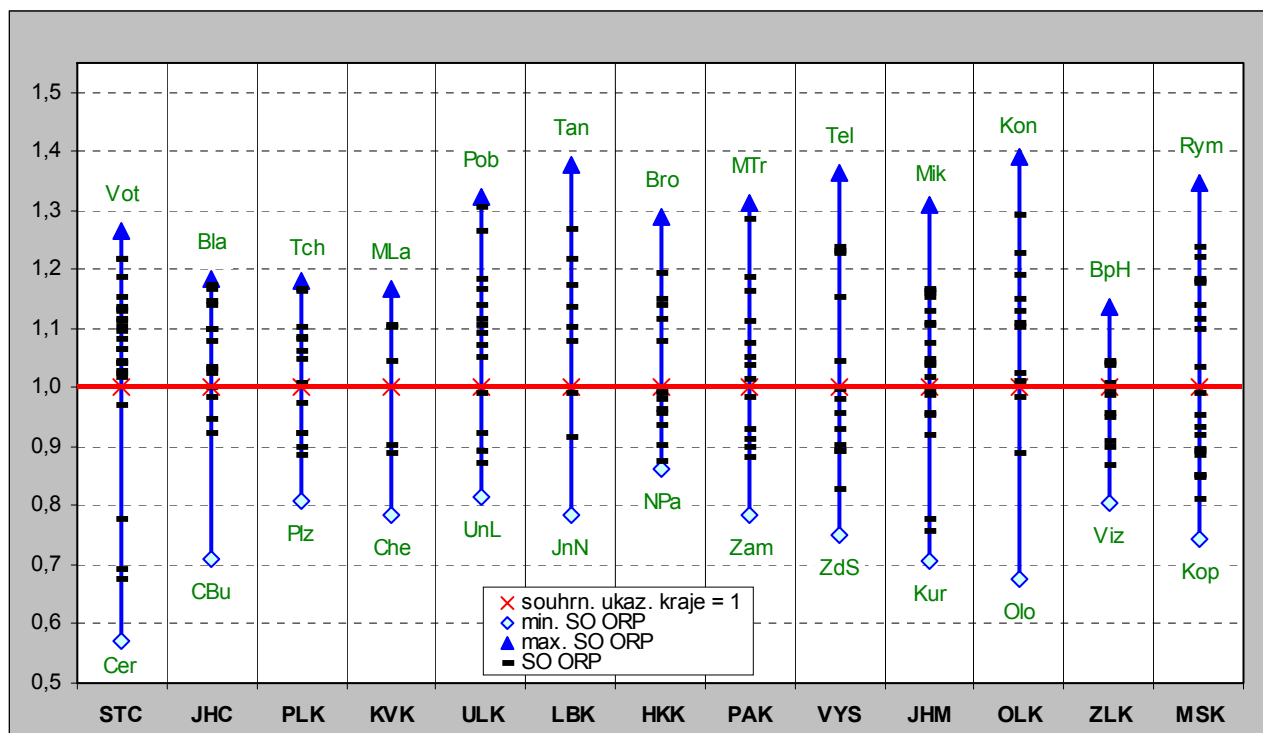
Královéhradecký kraj a znovu kraj Karlovarský. Naproti tomu největší rozdíl mezi dosaženými hodnotami (variační rozpětí) byl zaznamenán v Olomouckém kraji (SO ORP Olomouc oproti SO ORP Konice), dále v kraji Středočeském a Vysočina. Nejméně homogenní byly z hlediska směrodatné odchylky opět kraje Olomoucký a Středočeský, za nimi se stejnou odchylkou Liberecký a Jihomoravský kraj.

Tab. 2.2.1 Vybrané charakteristiky ukazatele: **Demografické prostředí, sídelní struktura** (z pohledu jednotlivých krajů¹⁾)

Kraj	Minimální SO ORP		Maximální SO ORP		Variační rozpětí		Směrodatná odchylka	
	hodnota	název	hodnota	název	hodnota	pořadí	hodnota	pořadí
Středočeský	0,571	Černošice	1,265	Votice	0,694	2	0,186	2
Jihočeský	0,708	České Budějovice	1,186	Blatná	0,477	9	0,164	5
Plzeňský	0,807	Plzeň	1,180	Tachov	0,372	12	0,139	9
Karlovarský	0,786	Cheb	1,168	Mariánské Lázně	0,383	11	0,134	11
Ústecký	0,814	Ústí nad Labem	1,323	Podbořany	0,509	8	0,145	6
Liberecký	0,784	Jablonec nad Nisou	1,376	Tanvald	0,593	6	0,171	3
Královéhradecký	0,863	Nová Paka	1,288	Broumov	0,425	10	0,117	12
Pardubický	0,785	Žamberk	1,314	Moravská Třebová	0,530	7	0,139	8
Vysočina	0,750	Žďár nad Sázavou	1,364	Telč	0,613	3	0,143	7
Jihomoravský	0,706	Kuřim	1,311	Mikulov	0,605	4	0,171	4
Olomoucký	0,677	Olomouc	1,389	Konice	0,712	1	0,209	1
Zlínský	0,806	Vizovice	1,135	Bystřice pod Hostýnem	0,329	13	0,079	13
Moravskoslezský	0,744	Kopřivnice	1,347	Rýmařov	0,603	5	0,135	10

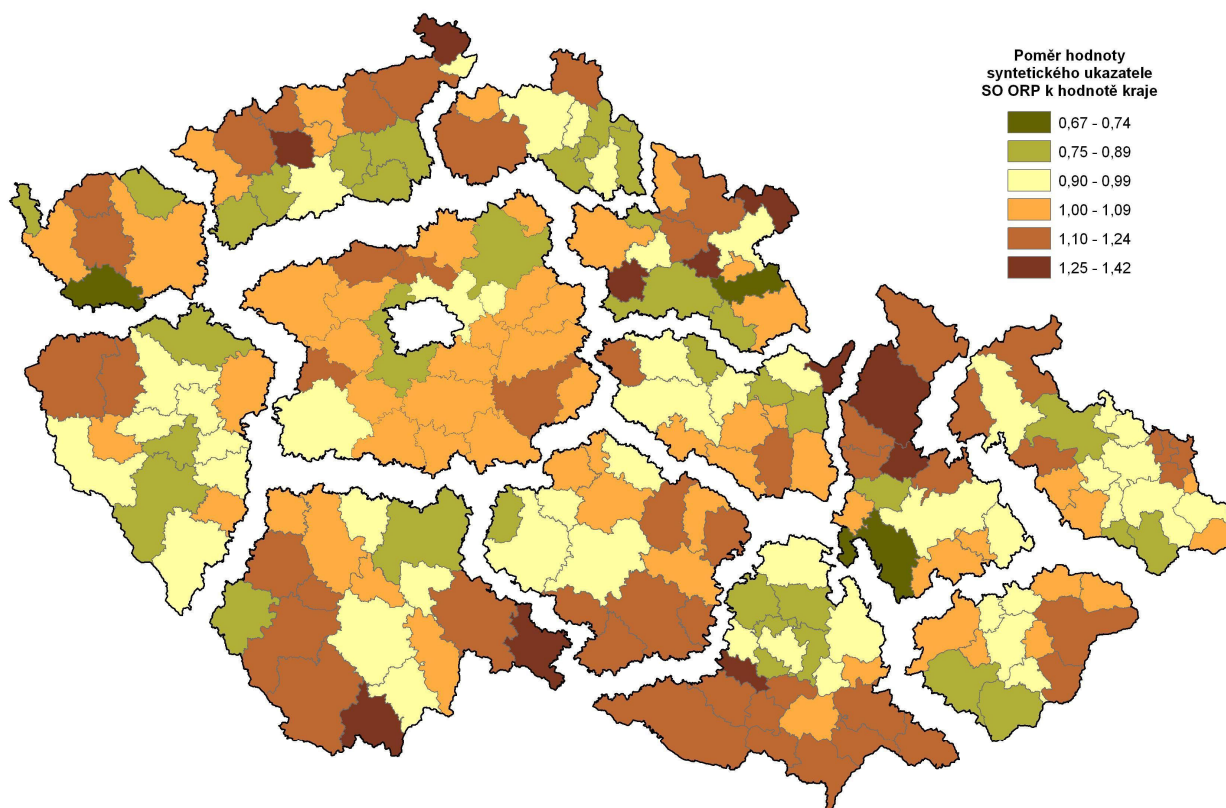
¹⁾ všechny hodnoty SO ORP poměřeny k hodnotě syntetického ukazatele daného kraje (= 1)

Graf 2.2.1 Grafické znázornění rozdílů mezi SO ORP: **Demografické prostředí, sídelní struktura** (z pohledu jednotlivých krajů)



2.2.2 SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ

Ktg. 2.2.2 Postavení správních obvodů ORP v letech 2001 – 2005: **Sociální prostředí**
(z pohledu jednotlivých krajů)



Na rozdíl od hodnocení vnitroregionálních rozdílů v celorepublikovém pohledu uplatněného v předchozí kapitole hodnotíme zde postavení správních obvodů v **sociální oblasti** z pohledu jednotlivých krajů. Čím více se poměr hodnoty syntetického ukazatele za daný SO ORP odchyluje pod hodnotu souhrnného ukazatele kraje rovnu jedné, tím je postavení tohoto správního obvodu v sociální oblasti lepší. Celkem ve třech krajích se výsledek nejlépe hodnoceného správního obvodu lišil od hodnoty syntetického ukazatele kraje ve větším rozsahu než 25 %. Nejvyšší odchylka v procentním vyjádření byla přitom zjištěna v Karlovarském a Olomouckém kraji (v obou případech v rozsahu 33 % pod krajskou hodnotou). Na druhé straně hodnota syntetického ukazatele nejhůře hodnoceného správního obvodu se odchylovala od krajského výsledku ve větším rozsahu než 25 % u šesti krajů. Největší rozdíl byl přitom zaznamenán v Jihočeském kraji (v rozsahu 42 % nad střední hodnotou kraje) a v Olomouckém kraji (37 %).

Mezi **správními obvody** obcí s rozšířenou působností nacházíme nejvyšší hodnotu syntetického ukazatele vztaheného k výsledku kraje (o více než 30 %) na Kaplicku v Jihočeském kraji a v obvodech Šumperk a Uničov v Olomouckém kraji. O více než 25 % směrem nahoru od krajské hodnoty se lišilo hodnocení v dalších sedmi správních obvodech: Most v Ústeckém kraji, Dačice v Jihočeském kraji, Ivančice v Jihomoravském kraji, Nový Bydžov v Královéhradeckém kraji, Králíky v Pardubickém kraji, Rumburk v Ústeckém kraji a Broumov v Královéhradeckém kraji. Na druhé straně nejnižší průměrná známka (o více než 30 % pod průměrem kraje) charakterizuje správní obvod Mariánské Lázně v Karlovarském kraji a Prostějov v Olomouckém kraji. O více než 20 % pod krajským výsledkem byla hodnota syntetického ukazatele v dalších sedmi správních obvodech: Dobruška v Královéhradeckém kraji, Podbořany v Ústeckém kraji, Blansko v Jihomoravském kraji, Železný Brod v Libereckém kraji, Litovel v Olomouckém kraji, Uherský Brod ve Zlínském kraji a Šlapanice v Jihomoravském kraji.

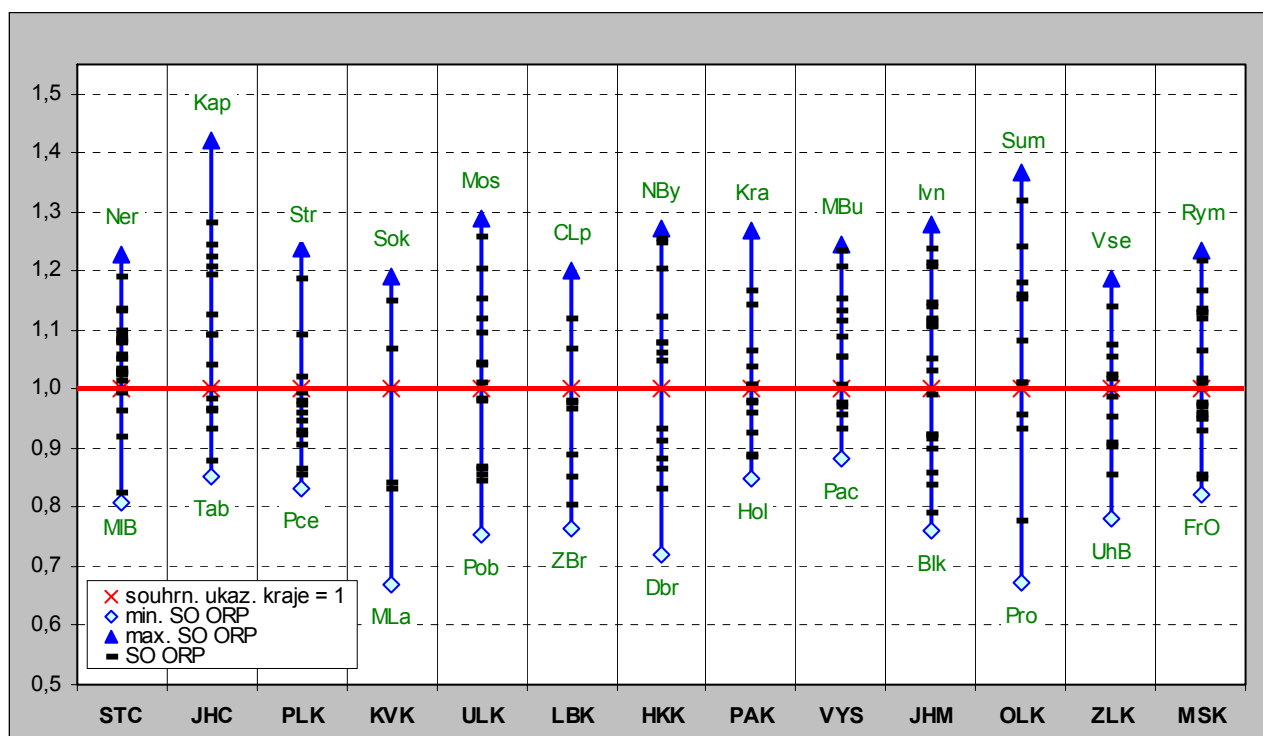
Největší **územní rozdíly** vyjádřené rozdílem maximální a minimální hodnoty syntetického ukazatele mezi správními obvody v kraji (tj. variačním rozpětím) i směrodatnou odchylkou zjišťujeme v Olomouckém kraji (SO ORP Prostějov oproti SO ORP Šumperk) a Jihočeském kraji. Nejhomogennější z hlediska směrodatné odchylky se naopak jeví Pardubický, Moravskoslezský a Středočeský kraj. Nejmenší variační rozpětí hodnot syntetického ukazatele za sociální oblast mezi správními obvody pak nacházíme v kraji Vysočina (SO ORP Pacov oproti SO ORP Moravské Budějovice) a dále ve Zlínském a Plzeňském kraji.

Tab. 2.2.2 Vybrané charakteristiky ukazatele: **Sociální prostředí** (z pohledu jednotlivých krajů)¹⁾

Kraj	Minimální SO ORP		Maximální SO ORP		Variační rozpětí		Směrodatná odchylka	
	hodnota	název	hodnota	název	hodnota	pořadí	hodnota	pořadí
Středočeský	0,808	Mladá Boleslav	1,227	Neratovice	0,419	9	0,106	11
Jihočeský	0,851	Tábor	1,420	Kaplice	0,568	2	0,156	2
Plzeňský	0,832	Přeštice	1,237	Stříbro	0,405	11	0,108	10
Karlovarský	0,671	Mariánské Lázně	1,190	Sokolov	0,519	5	0,155	3
Ústecký	0,752	Podbořany	1,291	Most	0,538	4	0,151	4
Liberecký	0,765	Železný Brod	1,200	Česká Lípa	0,435	7	0,119	8
Královéhradecký	0,720	Dobruška	1,271	Nový Bydžov	0,551	3	0,146	5
Pardubický	0,850	Holice	1,270	Králíky	0,420	8	0,083	13
Vysočina	0,884	Pacov	1,245	Moravské Budějovice	0,361	13	0,115	9
Jihomoravský	0,762	Blansko	1,278	Ivančice	0,516	6	0,139	6
Olomoucký	0,674	Prostějov	1,366	Šumperk	0,692	1	0,212	1
Zlínský	0,782	Uherský Brod	1,186	Vsetín	0,404	12	0,123	7
Moravskoslezský	0,820	Frýdlant nad Ostravicí	1,235	Rýmařov	0,414	10	0,101	12

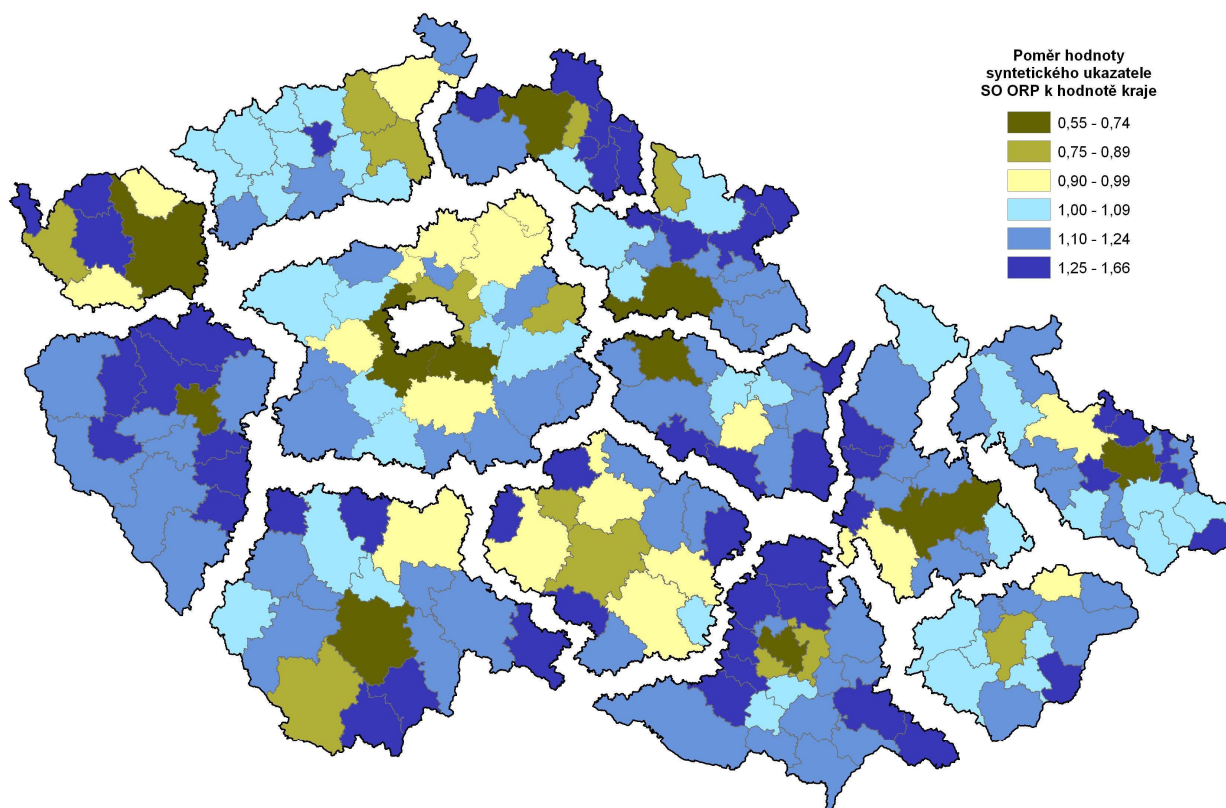
¹⁾ všechny hodnoty SO ORP poměřeny k hodnotě syntetického ukazatele daného kraje (= 1)

Graf 2.2.2 Grafické znázornění rozdílů mezi SO ORP: **Sociální prostředí** (z pohledu jednotlivých krajů)



2.2.3 EKONOMICKÉ PROSTŘEDÍ

Ktg. 2.2.3 Postavení správních obvodů ORP v letech 2001 – 2005: **Ekonomické prostředí**
(z pohledu jednotlivých krajů)



V **ekonomické oblasti** byla v 10 krajích odchylka hodnoty syntetického ukazatele nejlépe hodnoceného správního obvodu od krajského výsledku vyšší než 25 %. Nejvyšší byla v Jihomoravském kraji (45 %), zatímco v kraji Vysočina byla 22 %, v Ústeckém a Zlínském kraji 24 %. Odchylka hodnoty syntetického ukazatele nejhůře hodnoceného správního obvodu od krajského výsledku vyšší než 50 % byla zjištěna ve 4 krajích, přitom největší rozdíl (66 %) byl v Olomouckém kraji. Nejmenší záporná odchylka 24 % byla zaznamenána ve Středočeském kraji.

Mezi 11 **správními obvody** ORP v republice s největší pozitivní odchylkou od krajského výsledku větší než 25 % je 9 správních obvodů ORP, které zahrnují krajské město. Chybí pouze Zlín (12.), Jihlava (16.) a Ústí nad Labem (21.). Naproti tomu se do první desítky zařadily 2 správní obvody ORP ze Středočeského kraje – Černošice (3.) a Říčany (7.). Největší odchylka byla zjištěna ve správním obvodu ORP zahrnujícím Brno, jehož hodnocení bylo o 45 % příznivější oproti hodnotě souhrnného ukazatele Jihomoravského kraje. Odchylka o více než 20 % byla zjištěna pouze v 17 SO ORP, v dalších šesti o 10,0 – 19,9 % a ve 20 správních obvodech nepřekročila odchylka 10 %. K nejméně zaostávajícím správním obvodům ORP, jejichž hodnocení se od krajského výsledku lišilo o více než 50 %, patřily SO ORP Konice v Olomouckém kraji, SO ORP Kraslice v Karlovarském kraji, SO ORP Železný Brod a Nový Bor v Libereckém kraji a SO ORP Nepomuk v Plzeňském kraji. Více než 40 % se od krajského výsledku lišilo hodnocení SO SRP Dačice v Jihočeském kraji, Frýdlant a Tanvald v Libereckém kraji, Sokolov v Karlovarském kraji, Boskovice v Jihomoravském kraji, Broumov v Královéhradeckém kraji a Mohelnice v Olomouckém kraji. V dalších 60 správních obvodech ORP dosáhla odchylka od hodnoty souhrnného ukazatele kraje 20,0 – 39,9 %.

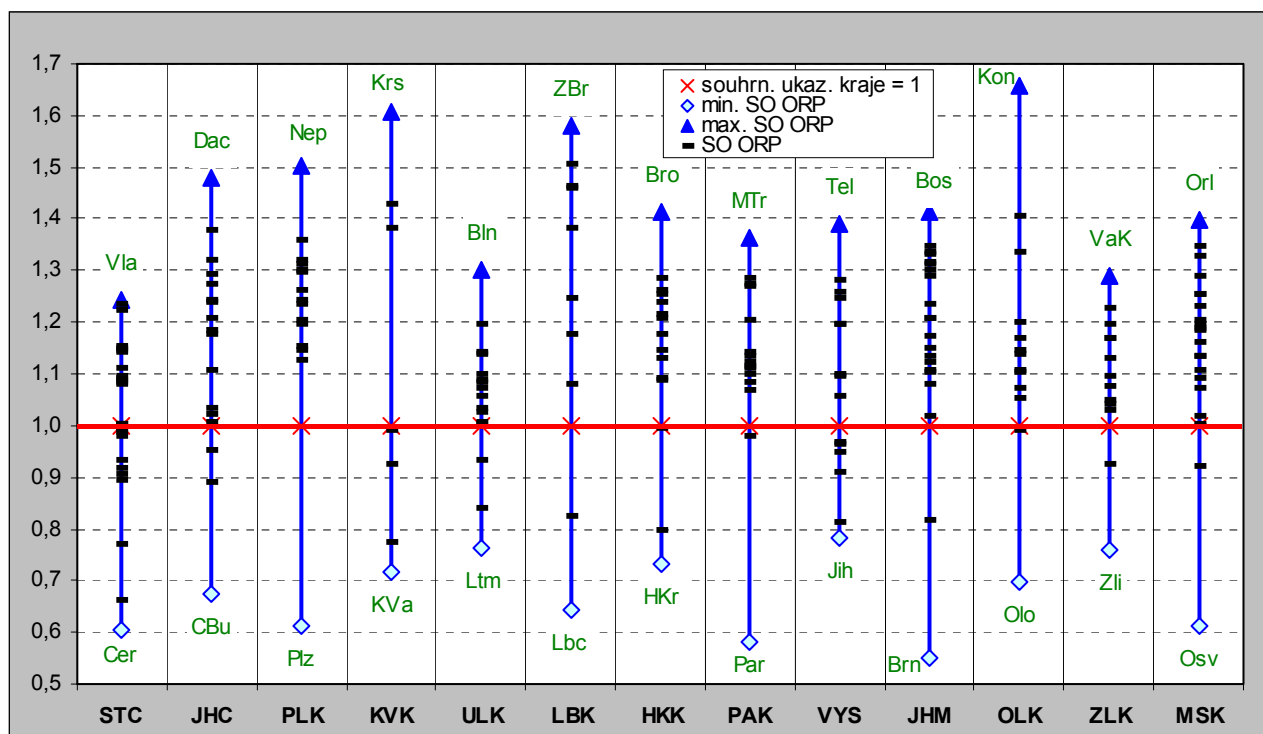
Nejmenší rozdíl mezi správním obvodem s nejpříznivějším a nejméně příznivým hodnocením byl při poměrování ke střední hodnotě kraje zjištěn ve Zlínském kraji (SO ORP Zlín oproti SO ORP Valašské Klobouky), Ústeckém kraji a v kraji Vysočina. **Nejhomogennější** z hlediska velikosti směrodatné odchylky byl Ústecký kraj, Zlínský kraj, kraj Vysočina a Středočeský kraj. Největší rozdíl mezi správním obvodem s nejpříznivějším a nejméně příznivým hodnocením byl zaznamenán v Olomouckém kraji (SO ORP Olomouc oproti SO ORP Konice), následoval Liberecký, Karlovarský a Plzeňský kraj. Nejméně homogenní byly z hlediska velikosti směrodatné odchylky kraje Liberecký, Jihomoravský a Karlovarský.

Tab. 2.2.3 Vybrané charakteristiky ukazatele: **Ekonomické prostředí** (z pohledu jednotlivých krajů)¹⁾

Kraj	Minimální SO ORP		Maximální SO ORP		Variační rozpětí		Směrodatná odchylka	
	hodnota	název	hodnota	název	hodnota	pořadí	hodnota	pořadí
Středočeský	0,605	Černošice	1,244	Vlašim	0,639	10	0,173	10
Jihočeský	0,675	České Budějovice	1,481	Dačice	0,805	6	0,236	7
Plzeňský	0,614	Plzeň	1,502	Nepomuk	0,889	4	0,299	4
Karlovarský	0,715	Karlovy Vary	1,606	Kraslice	0,890	3	0,325	3
Ústecký	0,763	Litoměřice	1,301	Bílina	0,538	12	0,119	13
Liberecký	0,641	Liberec	1,580	Železný Brod	0,939	2	0,333	1
Královéhradecký	0,734	Hradec Králové	1,412	Broumov	0,678	9	0,221	9
Pardubický	0,583	Pardubice	1,365	Moravská Třebová	0,782	8	0,255	6
Vysočina	0,781	Jihlava	1,388	Telč	0,608	11	0,165	11
Jihomoravský	0,550	Brno	1,414	Boskovice	0,864	5	0,327	2
Olomoucký	0,696	Olomouc	1,659	Konice	0,963	1	0,224	8
Zlínský	0,758	Zlín	1,289	Valašské Klobouky	0,531	13	0,158	12
Moravskoslezský	0,612	Ostrava	1,397	Orlová	0,785	7	0,261	5

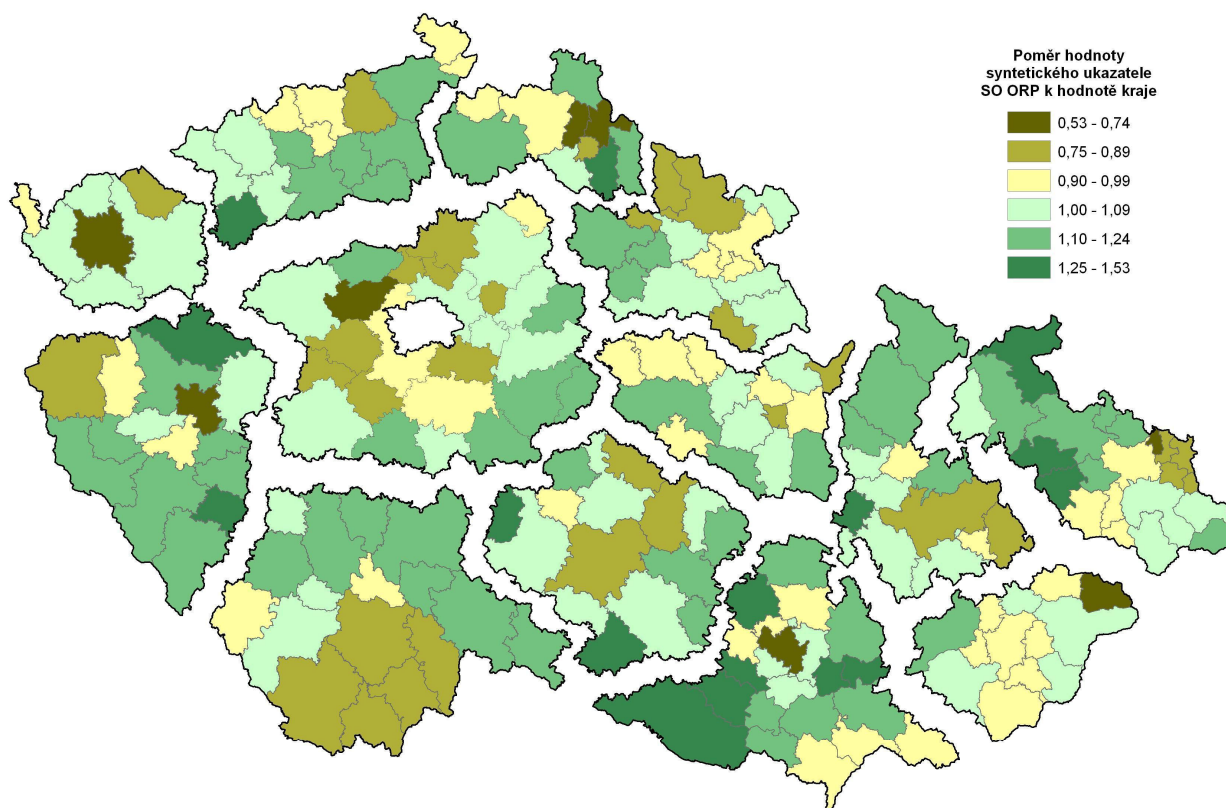
¹⁾ všechny hodnoty SO ORP poměřeny k hodnotě syntetického ukazatele daného kraje (= 1)

Graf 2.2.3 Grafické znázornění rozdílů mezi SO ORP: **Ekonomické prostředí** (z pohledu jednotlivých krajů)



2.2.4 INFRASTRUKTURA, POLOHA, DOSTUPNOST, ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Ktg. 2.2.4 Postavení správních obvodů ORP v letech 2001 – 2005: **Infrastruktura, poloha, dostupnost, životní prostředí** (z pohledu jednotlivých krajů)



Provedený přepočítání umožňuje porovnat postavení jednotlivých správních obvodů ORP v oblasti **infrastruktury, polohy, dostupnosti a životního prostředí** ve vztahu k příslušné hodnotě syntetického ukazatele kraje. V 8 krajích byla odchylka hodnoty syntetického ukazatele nejlépe hodnoceného správního obvodu od krajského výsledku vyšší než 25 %. Nejvyšší byla v Libereckém kraji – 47 %, naproti tomu v Olomouckém kraji byla pouhých 11 % a v Ústeckém 13 %. Odchylka hodnoty syntetického ukazatele nejhůře hodnoceného správního obvodu od krajského výsledku vyšší než 25 % byla zjištěna v 7 krajích, přitom největší rozdíl – 53 % byl v Jihomoravském kraji, zatímco v Karlovarském kraji to bylo pouze 9 % a ve Zlínském kraji 11 %.

Mezi 14 **správními obvody** ORP v republice s největší příznivou odchylkou od krajské hodnoty souhrnného ukazatele větší než 20 % jsou 3 správní obvody z Moravskoslezského kraje a po 2 SO ORP ze Středočeského, Jihočeského a Libereckého kraje. Největší odchylka byla vypočtena pro SO ORP Tanvald v Libereckém kraji, Rožnov pod Radhoštěm ve Zlínském kraji a Sokolov v Karlovarském kraji. Ve 27 SO ORP byla odchylka od krajského výsledku 10,0 – 19,9 % a v dalších 46 SO ORP nepřekročila 10 %. K nejvíce zaostávajícím správním obvodům ORP, jejichž hodnocení se od krajského výsledku lišilo o více než 50 %, patřily SO ORP Moravský Krumlov v Jihomoravském kraji a SO ORP Konice v Olomouckém kraji. Více než 40 % se od krajského výsledku lišilo hodnocení SO ORP Kralovice v Plzeňském kraji a SO ORP Znojmo v Jihomoravském kraji. Odchylka od krajské hodnoty syntetického ukazatele 20,0 – 39,9 % byla zjištěna v dalších 25 správních obvodech. Mezi 10 správními obvody s nejvyšší negativní odchylkou od krajské hodnoty jich bylo 6 z Jihomoravského a 2 z Plzeňského kraje. Nepříznivý výsledek jihomoravských správních obvodů byl částečně ovlivněn metodikou výpočtu koeficientu ekologické stability, kdy se mezi ekologicky nestabilní pozemky započítává též orná půda.

Nejmenší rozdíl mezi správním obvodem s nejpříznivějším a nejméně příznivým hodnocením (variační rozpětí) byl vzhledem k souhrnnému ukazateli kraje zjištěn ve Pardubickém kraji (SO ORP Králíky oproti SO ORP Polička), Ústeckém a Karlovarském kraji. Pardubický kraj byl **nejhomogennější** i z hlediska velikosti směrodatné odchylky, následoval Zlínský, Ústecký a Královéhradecký kraj. Největší rozdíl mezi správním obvodem s nejpříznivějším a nejméně příznivým hodnocením byl zaznamenán v Jihomoravském kraji (SO ORP Brno oproti SO ORP Moravský Krumlov), následoval Liberecký a Plzeňský kraj. Nejméně homogenní byly z hlediska velikosti směrodatné odchylky kraje Jihomoravský, Plzeňský a Liberecký.

Tab. 2.2.4 Vybrané charakteristiky ukazatele: **Infrastruktura, poloha, dostupnost, životní prostředí**
(z pohledu jednotlivých krajů)¹⁾

Kraj	Minimální SO ORP		Maximální SO ORP		Variační rozpětí		Směrodatná odchylka	
	hodnota	název	hodnota	název	hodnota	pořadí	hodnota	pořadí
Středočeský	0,738	Kladno	1,161	Poděbrady	0,423	10	0,123	9
Jihočeský	0,745	Kaplice	1,176	Milevsko	0,431	8	0,165	5
Plzeňský	0,731	Plzeň	1,440	Kralovice	0,709	3	0,210	2
Karlovarský	0,681	Sokolov	1,086	Karlovy Vary	0,404	11	0,178	4
Ústecký	0,874	Ústí nad Labem	1,259	Podbořany	0,384	12	0,119	11
Liberecký	0,528	Tanvald	1,255	Semily	0,728	2	0,209	3
Královéhradecký	0,800	Nová Paka	1,233	Jičín	0,433	7	0,119	10
Pardubický	0,796	Králíky	1,126	Polička	0,330	13	0,085	13
Vysočina	0,810	Jihlava	1,277	Moravské Budějovice	0,467	6	0,148	7
Jihomoravský	0,737	Brno	1,526	Moravský Krumlov	0,788	1	0,244	1
Olomoucký	0,888	Olomouc	1,509	Konice	0,621	4	0,125	8
Zlínský	0,679	Rožnov pod Radhoštěm	1,106	Kroměříž	0,428	9	0,096	12
Moravskoslezský	0,734	Bohumín	1,355	Vítkov	0,621	5	0,148	6

¹⁾ všechny hodnoty SO ORP poměřeny k hodnotě syntetického ukazatele daného kraje (= 1)

Graf 2.2.4 Grafické znázornění rozdílů mezi SO ORP: **Infrastruktura, poloha, dostupnost, životní prostředí**
(z pohledu jednotlivých krajů)

